

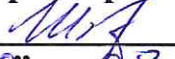
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО

“30” 08 2024 р.

ІНВЕСТИВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Бізнес та приватне підприємництво
Освітній рівень:	(перший) бакалаврський
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доцент кафедри управління
та адміністрування

Наталія РОЗУМОВИЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

Завідувач кафедри
к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП/ОНП
к.е.н., доцент кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПЕТРУНЧАК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 30 серпня 2024 року

e-mail	rozumovych.nataliia@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	205
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/nataliya-rozumovych
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/my/courses.php

ВСТУП

Важливим фактором забезпечення сталого розвитку економіки України та становлення її позитивного іміджу на світовій арені є інвестиційна привабливість держави. Інвестування значною мірою впливає на вирішення соціально-економічних проблем, з якими стикається будь-яка країна. На сьогоднішній день, проблема низького рівня капіталовкладень та відсутності припливу інвестицій є актуальною для України та потребує негайного вирішення.

Мета: вивчення інвестування як частину загального фінансового ринку країни, що асоціюється з вкладенням коштів економіку країни та розвиток її стабільність ринкових відносин.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- визначити економічний зміст інвестування, його основні форми та об'єкти;
- здійснити класифікацію інвестицій та визначити їх особливості;
- проаналізувати специфіку діяльності суб'єктів і інститутів інвестиційного ринку;
- визначити правове поле інвестиційної діяльності України;
- розглянути методологічний інструментарій інвестування;
- визначити принципи формування інвестиційної стратегії і тактики інвестора;
- засвоїти принципи і методи інвестування в цінні папери;
- засвоїти принципи і методи інвестування в реальні активи;
- розглянути методологію розробки бізнес-планів;
- розглянути основні інвестиційні джерела, сформувані уміння.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні положення організації, планування та державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств;
- основи формування та оптимізації структури джерел фінансування інвестиційної діяльності;
- принципи формування, типи та тактику управління портфелем цінних паперів;
- класифікацію та методичні підходи до аналізу інвестиційних проектів; зміст, види та систему показників оцінки ефективності інвестицій,

вміти:

- оцінювати вплив чинників зовнішнього середовища на інвестиційну діяльність підприємства;
- розробляти стратегію і тактику інвестиційної діяльності підприємства;
- складати довгострокові та короткострокові плани інвестиційної діяльності підприємства;
- аналізувати окремі фінансові інструменти, обирати метод визначення та розраховувати показники ефективності інвестицій.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Інвестування» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Бізнес та приватне підприємництво» від 01 вересня 2022 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК 1 . Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності
СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс		3	
Семестр		5	
Кількість кредитів ЄКТС		3	
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	2 (в годинах)
	семінари, практичні	16 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		60	82
Форма підсумкового контролю		Залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Макроекономіка	Біржова діяльність
Мікроекономіка	Стратегія і тактика розвитку бізнесу
Цифровізація в управлінні та адмініструванні	Аналіз господарської діяльності

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Методологічні основи інвестування (2 год)

Економічна сутність інвестицій. Основний принцип інвестування. Інвестиційний процес та його характеристика. Класифікація інвестицій та характеристика класифікаційних ознак. Основні поняття інвестиційної діяльності. Інвестиційний проект сутність та значення. Характеристика інвестиційного ринку. Структура інвестиційного ринку. Інфраструктуру ринку інвестицій.

Питання для самостійного вивчення: Розроблення стратегічних напрямів інвестиційної діяльності.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти інвестування (2 год)

Характеристика об'єктів інвестування. Інтелектуальні цінності. Інтелектуальний продукт. Цінні папери. Майнові права. Характеристика суб'єктів інвестування. Учасники інвестиційної діяльності. Консервативні інвестори. Агресивні інвестори. Помірно-агресивні інвестори. Фінансові посередники. Особливості взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності.

Питання для самостійного вивчення: Права та обов'язки інвестора

Тема 3 Тема. Фінансові інвестиції (2 год)

Характеристика фінансових інвестицій. Напрями групування фінансових інвестицій. Групи цінних паперів. Характеристика пайових цінних паперів. Боргові цінні папери. Характеристика ринку цінних паперів і фондової біржі. Первинний та вторинний ринок цінних паперів.

Учасники ринку цінних паперів та їх функції. Публічне (відкрите) розміщення цінних паперів. Приватне (закрите) розміщення цінних паперів. Емітенти, інвестори та професійні учасники фондового ринку.

Питання для самостійного вивчення: Формування портфеля цінних паперів. Правила фондової біржі.

Розділ 4. Інвестиції в засоби виробництва (2 год)

Економічна сутність інвестицій у засоби виробництва. Об'єкти реальних інвестицій. Капітальні інвестиції. Структура реальних інвестицій. Характеристика основних форм реального інвестування. Особливості та форми здійснення інвестицій у засоби виробництва. Характеристика об'єктів реальних інвестицій та методи оцінювання їх вартості. Характеристика видів вартості в оцінюванні майна.

Питання для самостійного вивчення: Особливості оцінки нерухомості.

Тема 5 Інноваційна форма інвестицій (1 год)

Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу. Інвестиції та інновації. Типи інновацій. Класифікація інновацій за найбільш вживаними ознаками. Види інноваційної діяльності на підприємстві. Об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності. Фінансування інноваційної діяльності. Джерела фінансування інноваційної діяльності. Специфічні форми фінансування інноваційної діяльності.

Питання для самостійного вивчення: Переваги та недоліки джерел фінансування інноваційної діяльності.

Тема 6 Залучення іноземного капіталу (1 год)

Характеристика іноземних інвестицій. Види іноземних інвестицій. Форми здійснення іноземних інвестицій. Класифікація іноземних інвестицій. Міжнародна інвестиційна діяльність та її фактори. Напрями міжнародної інвестиційної діяльності та фактори їх визначення. Міжнародний валютний фонд. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку. Політика держави із залучення іноземних інвестицій. Позитивні зрушення на шляху забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні

Питання для самостійного вивчення: Історія співробітництва України та Міжнародного валютного фонду.

Тема 7 Інвестиційні проекти (2 год)

Інвестиційний проект, його змістовність і форми. Класифікація видів інвестиційних проектів. Порядок розроблення інвестиційного проекту. Фази інвестиційного циклу. Структура бізнес-плану інвестиційного проекту. Аналіз інвестиційного проекту. Елементи інвестиційного аналізу. Методи оцінювання інвестиційного проекту. Дисконтування.

Питання для самостійного вивчення: Показники оцінки ефективності інвестиційного проекту.

Тема 8 Менеджмент інвестицій (1 год)

Теоретичні основи інвестиційного менеджменту. Етапи процесу управління інвестиціями. Класифікація інвестиційних стратегій. Завдання та функції інвестиційного менеджменту. Інвестиційне проектування та ціноутворення в інвестиційній сфері. Управління проектом. Основні завдання управління проектом. Етапи інвестиційного проектування

Планування інвестиційних витрат. Класифікаційні ознаки бюджетних планів інвестиційної діяльності та їх характеристика.

Питання для самостійного вивчення: Види цін в інвестиційній діяльності. Особливості ціноутворення в інвестиційній діяльності

Тема 9 Використання інвестицій (1 год)

Розподіл прибутку підприємства на реінвестування розвитку виробництва та дивіденди. Формування та розподілу прибутку підприємства. Дивідендна політика підприємства. Показники, які оцінюють ефективність дивідендної політики.

Моніторинг інвестиційних процесів. Види моніторингу інвестиційного проекту. Ефективність використання інвестиційних ресурсів. Показники оцінки ефективності використання інвестиційних ресурсів підприємства.

Питання для самостійного вивчення: Основні завдання дивідендної політики підприємства.

Зміст семінарських занять

Семінарське заняття №1(2 год)

Тема 1. Методологічні основи інвестування

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Економічна сутність інвестицій.
2. Класифікація інвестицій.
3. Основні поняття інвестиційної діяльності.
4. Характеристика інвестиційного ринку.
5. Розроблення стратегічних напрямів інвестиційної діяльності

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Семінарське заняття №2(2 год)

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти інвестування

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Характеристика об'єктів інвестування.
2. Характеристика суб'єктів інвестування.
3. Особливості взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності.
4. Права та обов'язки інвестора

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести

Семінарське заняття №3(2 год)

Тема 3. Фінансові інвестиції

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Характеристика фінансових інвестицій
2. Характеристика ринку цінних паперів і фондової біржі
3. Класифікація ринку цінних паперів
4. Учасники ринку цінних паперів та їх функції
5. Формування портфеля цінних паперів
6. Правила фондової біржі

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Семінарське заняття №4(2 год)**Тема 4. Інвестиції в засоби виробництва**

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Економічна сутність інвестицій у засоби виробництва.
2. Структура реальних інвестицій.
3. Особливості та форми здійснення інвестицій у засоби виробництва.
4. Характеристика основних форм реального інвестування
5. Характеристика видів вартості в оцінюванні майна
6. Методичні підходи та методи оцінювання майна
7. Особливості оцінки нерухомості.

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Семінарське заняття №5(2 год)**Тема 5. Інноваційна форма інвестицій**

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу.
2. Типи інновацій
3. Класифікація інновацій
4. Об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності.
5. Фінансування інноваційної діяльності.
6. Переваги та недоліки джерел фінансування інноваційної діяльності.

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Семінарське заняття №6 (2 год)**Тема 6. Залучення іноземного капіталу**

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Фактори виробництва значення та характеристика. Основні фактори виробництва.
2. Характеристика розвинених факторів виробництва..
3. Сучасні продуктивні сили.
4. Виробничі відносини та їх характеристика.
5. Економічне зростання: суть та значення.
6. Характеристика економічної та соціальної ефективності виробництва.
7. Продуктивність праці на мікрорівні.

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Семінарське заняття №7(2 год)**Тема 7 Інвестиційні проекти**

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Інвестиційний проект, його змістовність і форми.
2. Порядок розроблення інвестиційного проекту.
3. Аналіз інвестиційного проекту.
4. Методи оцінювання інвестиційного проекту.
5. Показники оцінки ефективності інвестиційного проекту

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Семінарське заняття №8(1 год)**Тема 8. Менеджмент інвестицій**

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Теоретичні основи інвестиційного менеджменту.
2. Завдання та функції інвестиційного менеджменту.
3. Інвестиційне проектування та ціноутворення в інвестиційній сфері.
4. Планування інвестиційних витрат.
5. Види цін в інвестиційній діяльності.
6. Особливості ціноутворення в інвестиційній діяльності

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Семінарське заняття №9 (1год)**Тема 9. Використання інвестицій**

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Розподіл прибутку підприємства на реінвестування розвитку виробництва та дивіденди.
2. Моніторинг інвестиційних процесів.
3. Ефективність використання інвестиційних ресурсів.
4. Основні завдання дивідендної політики підприємства.

Усна відповідь, ситуаційні завдання, тести.

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	20
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	22
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	20	20
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	20

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

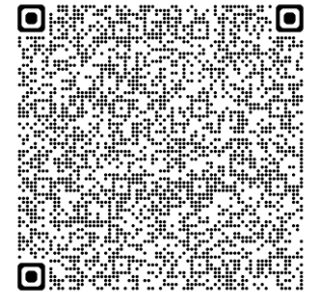
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

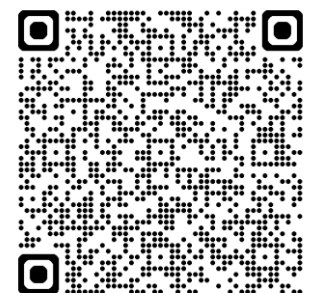
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилення текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	Метод оцінювання
Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності	словесні методи (лекція, розповідь пояснення);	диференційований залік

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи		40	25	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Критерії оцінювання (за необхідності, поточного та/або підсумкового контролю)

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гриценко Л., Боярко І. Інвестиційний аналіз : навч. посіб.: Київ : ЦУЛ. 2019. 400 с.
2. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : підручник. Київ : ЦУЛ. 2019. 472 с.
3. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М. Ю. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник. К.: ЦУЛ. 2018. 480 с.
4. Сазонець І. Л., Федорова В. А. Інвестування : підручник. Київ : ЦУЛ. 2019. 312 с.
5. Скрипник Г.О. Інвестування : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт». 2018. 350 с.

Додаткова література

1. Крилова І.Г., Христенко О.А. Основи інвестування : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент», 074(281) «Публічне управління та адміністрування». Миколаїв : МНАУ, 2020. 72с.
2. Грем Бенджамен. Розумний інвестор : підручник. Київ : Наш формат. 2019. 544 с.
3. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Скрипник Г.О. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України: монографія. Київ: ЦП «Компринт». 2017. 388с.
4. Олейнікова Л., Череп А., Череп П. Управління ефективністю інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва : монографія. Київ : ЦП «Кондор». 2018. 276с.

Електронні інформаційні ресурси

1. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
2. www.mfu.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
3. www.nbu.gov.ua - Офіційний сайт Національного банку України.
4. www.stat.gov.ua - Офіційний сайт Державної служби статистики України.
5. www.treasury.gov.ua - Офіційний сайт Державного казначейства України.